

Aan de vaste commissie voor VWS
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag
[per e-mail: cie.vws@tweedekamer.nl](mailto:cie.vws@tweedekamer.nl)

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht
Postbus 9696
3506 GR Utrecht
Telefoon (030) 273 97 26
www.brancheorganisatieszorg.nl
IBAN NL33 FVLB0699 1645 59

Datum : 16 oktober 2024
Ons kenmerk : 241016/BoZ
Betreft : inbreng Brancheorganisaties Zorg voor begrotingsdebat VWS

Geachte Kamerleden,

De begroting voor VWS wordt binnenkort behandeld in de Tweede Kamer. De Brancheorganisaties Zorg (BoZ) - een samenwerking van ActiZ (ouderenzorg), de Nederlandse ggz (mentale zorg), NFU (universitair medische centra), NVZ (algemene/categorale ziekenhuizen en revalidatiecentra) en VGN (gehandicaptenzorg) - geven u via deze brief graag enkele zaken mee die we van cruciaal belang achten voor een gezonde en kwalitatief goede zorgsector.

Een gezonder Nederland

In onze recente brieven [waaronder die tijdens het formatieproces](#), wijzen wij naar de noodzaak te investeren in preventie, gezondheid en bestaanszekerheid. *Health in all Policies* zou wat ons betreft het uitgangspunt moeten zijn. In dat kader is de recente oproep van de [NZa: veranker landelijke gezondheidsdoelen in de wet](#) er één die vanuit de zorgsector al langer klinkt. In de begrotingen spreekt kabinet-Schoof over het belang van preventie, maar tegelijkertijd worden middelen, zoals voor gezondheids-bevordering en preventieonderzoek, gekort. Wij roepen de politiek op om te komen met een afgewogen strategie op lange termijn. Met daarbij de erkenning dat het omarmen van preventie en gezondheidsbevordering ook voldoende middelen behoeft.

De mooiste sector om in te werken

Werken in de zorg is mooi, belangrijk en dankbaar werk. Maar de sector staat voor grote uitdagingen op het gebied van de arbeidsmarkt. De prognose is nu dat het huidige personeelstekort van 61.700 werknemers in de sector Zorg en Welzijn, de komende jaren toeneemt tot 231.700 werknemers in 2033. Er zijn zorgen over de impact van verschillende beleidsmaatregelen die de werkdruk en zorgvraag kunnen beïnvloeden. Bijvoorbeeld: bezuinigingen op preventie, gezondheid, en pandemische paraatheid kunnen leiden tot een toename in zorgbehoeften, terwijl tegelijkertijd belangrijke financieringsbronnen voor arbeidsmarktinitiatieven ontbreken of verdwijnen. Hoewel er positieve geluiden zijn over de inzet van kunstmatige intelligentie (AI) om zorgprocessen te verbeteren, is dit alleen niet voldoende om het tekort aan zorgpersoneel op te vangen.

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

NEDERLANDSE FEDERATIE VAN
UNIVERSITAIR MEDISCHE CENTRA

Nederlandse
Vereniging van
Ziekenhuizen

Specifieke aandachtspunten binnen de arbeidsmarktproblematiek zijn:

- **Continuïteit financiering arbeidsmarkt:** De Brancheorganisaties Zorg constateren dat verschillende financiële regelingen die gericht zijn op het verbeteren van de inzetbaarheid van zorgpersoneel aflopen, zoals de TAZ-middelen (programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg), MSZ-gelden (gelden voor strategisch opleiden in de Medisch Specialistische Zorg) en de MDIEU-regeling (Maatwerkregeling Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden). Deze regelingen waren bedoeld voor het strategisch opleiden en bijscholen van zorgmedewerkers, het behouden van gekwalificeerd personeel, en het bevorderen van zij-instromers. Waar deze financiering stopt, geldt dat niet voor de noodzaak. Er is een dringende behoefte aan afdoende financiering om adequaat te kunnen doen wat nodig is voor een gezonde arbeidsmarkt voor de zorg.

Om toekomstige zorgverlening veilig te stellen kan de zorgsector zich het verlies van deze effectieve instrumenten niet veroorloven. Wilt u er bij de minister op aandringen deze belangrijke doelen structureel te ondersteunen zowel via regelgeving als op financieel gebied?

- **Loonkloof en concurrentiepositie:** De BoZ werkt actief aan de ambities uit het advies '[Aan de slag voor de zorg](#)' (Sociaal-Economische Raad, 2021). Wij vragen de systeempartijen - overheid en zorgverzekeraars - om dit ook te doen. De SER heeft de adviezen aan alle betrokken partijen immers in samenhang met elkaar uitgebracht. De loonachterstand van zorgmedewerkers ten opzichte van andere sectoren blijft een probleem. Vooral de middengroepen in de zorg worden niet concurrerend genoeg beloond, wat het moeilijk maakt om personeel aan te trekken en te behouden. Ondanks een eerdere investering vanuit de overheid en ondanks de voor 2023 en 2024 afgesloten zorgcao's waarbij werkgevers investeerden in substantiële loonstijgingen, bedraagt het verschil nog altijd 6% tot 7%.¹

We blijven oproepen om de loonkloof te dichten, conform het SER-advies, om zo de zorgsector aantrekkelijker te maken als werkgever.

- **Flexibele arbeidsvormen en regionaal werken:** Er wordt ook actief gewerkt aan flexibiliseren van arbeid in de zorg. Regionale samenwerking kan een oplossing zijn voor de flexbehoefte van zowel organisaties als medewerkers. Drempels zoals btw op in- en uitleen van zorgpersoneel en arbeidsjuridische vraagstukken belemmeren echter de versnelling van de groei van regionaal werken.

Lezen wij deze passages uit de begrotingen goed? Wij vragen ons af hoe en wanneer de bewindspersonen deze flexibilisering in wet- en regelgeving gaan concretiseren.

¹ https://www.brancheorganisatieszorg.nl/nieuws_list/beloningsachterstand-zorgmedewerkers-houdt-aan/

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

Samengevat is er een dringende noodzaak om een breed en samenhangend arbeidsmarktbeleid te voeren dat niet alleen inzet op nieuwe technologieën zoals AI, maar ook aandacht besteedt aan structurele verbeteringen in de arbeidsvoorwaarden, financiering van opleidingsmogelijkheden, en flexibele werkvormen in de zorg

Verduurzaming in de zorg

De zorgsector maakt mensen beter, helpt ziekte te voorkomen en draagt bij aan kwaliteit van leven van mensen. Maar de sector heeft tegelijkertijd een substantiële impact op het klimaat (7% van de totale voetafdruk van Nederland via directe en indirecte emissies).

Met de [Green Deal Samen werken aan duurzame zorg](#) (Green Deal 3.0) realiseert de Nederlandse zorg een onomkeerbare transformatie naar zorg die een minimale impact heeft op klimaat, milieu en leefomgeving in 2050². Wij staan als sector klaar met input voor het klimaatbeleid voor de komende 10 jaar³.

Zorgaanbieders hebben daarbij de overheid én het bedrijfsleven nodig om echt duurzaam te kunnen worden. De overheid moet daarbij dan ook een keuze maken: gaat zij ons financieel steunen om deze ambities 100% waar te maken, of blijven we op het huidige niveau waardoor we circa de helft van de ambities kunnen realiseren.

Wij pleiten voor:

- *het behalen van de ambities voor een gezonder en klimaat neutralere toekomst. Dit betekent dat er € 2,7 mld eenmalig voor de verduurzaming van zorgvastgoed en € 700 mln voor het realiseren van de vijf green dealthema's jaarlijks extra nodig is. Middelen zouden beschikbaar kunnen worden gemaakt uit de Klimaatfondsgelden (KGG) en het Mobiliteitsfonds (I&W);*
- *het gesprek te stimuleren tussen de zorgsector en financiers, zoals banken, over hoe verduurzamingsimpulsen beter gefinancierd kunnen worden;*
- *een programmatische aanpak om zo veel mogelijk circulair te werken om daarmee het gebruik van grondstoffen en materialen te beperken;*
- *onderzoek naar de mogelijkheid om duurzaamheid (naast kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid) een vaste wegingsfactor te laten zijn bij het leveren van zorg.*

² <https://www.greendeals.nl/green-deals/green-deal-samen-werken-aan-duurzame-zorg-green-deal-30>

³ [Gezamenlijke brief aan Tweede Kamer van branche- en koepelorganisaties in de zorg - Commissiedebat Verduurzaming van de zorg – uitvoeringsplan Green Deal](#)

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

Versterk en richt de kracht van digitalisering en AI

De digitalisering in de zorg biedt kansen om de efficiëntie te verbeteren en de administratieve last voor zorgverleners te verminderen. Hoewel het regeerprogramma positieve signalen afgeeft over het stimuleren van digitalisering en gegevens-uitwisseling, zijn er belangrijke aandachtspunten die verdere aandacht en concretisering vereisen om de voordelen daadwerkelijk te realiseren. Hierbij spelen juridische, technische, en financiële aspecten een rol. Belangrijke aandachtsgebieden binnen digitalisering en regeldruk zijn:

- **Gegevensuitwisseling en databeschikbaarheid:** Het versnellen van de beschikbaarheid van data en de uitwisseling van gegevens kan helpen om de administratieve last voor zorgverleners te verminderen. Betere gegevensuitwisseling maakt efficiëntere zorgprocessen mogelijk, vermindert het risico op onnodige fouten bij het nu handmatig overnemen van gegevens en zorgt ervoor dat zorgverleners meer tijd kunnen besteden aan directe patiëntenzorg.

De Nationale visie en strategie op het gezondheidsinformatiestelsel, de Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg en de Europese regelgeving (European Health Data Space) bieden houvast voor een informatiestelsel waarin zorgpartijen en toeleveranciers goed kunnen samenwerken en zorgprofessionals, cliënten en patiënten echt baat hebben bij voordelen van digitalisering.

Wij vragen de overheid en het parlement om aanhoudende aandacht voor duidelijke richtlijnen voor dataveiligheid en privacybescherming. Het waarborgen van veilige en naadloze gegevensoverdracht is essentieel om de digitaliserings slag succesvol te maken.

- **Verdere ondersteuning en financiële middelen:** Ondanks de positieve intenties rondom digitalisering in het regeerprogramma, ontbreekt er nog vaak financiële ondersteuning om deze plannen te realiseren. Initiatieven zoals Digizo.nu (een platform dat digitale zorgtoepassingen stimuleert) dreigen zonder extra middelen te verdwijnen, omdat de huidige financiering slechts tot 2024 loopt.

Er is behoefte aan structurele financiering om digitaliseringsprojecten voort te zetten en nieuwe technologieën, zoals AI en zorginnovaties, daadwerkelijk in de praktijk te brengen.

- **Aandacht voor digitale vaardigheden:** Digitalisering kan niet zonder een sterke focus op de vaardigheden van zowel zorgmedewerkers als patiënten en cliënten. Om de voordelen van digitale zorg volledig te benutten, moeten zorgprofessionals over de juiste digitale competenties beschikken, en moeten patiënten ook in staat zijn om met digitale zorgtoepassingen om te gaan.

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

Betere digivaardigheid van zorgprofessionals en patiënten vraagt om investeringen in opleidingen en trainingen. Zodat niemand wordt uitgesloten door een gebrek aan toegang tot of kennis van digitale hulpmiddelen.

Wij wensen de Tweede Kamer veel wijsheid toe in het behandelen van de begroting, en onze organisaties staan natuurlijk altijd open om op bovenstaande of andere onderwerpen het gesprek met u aan te gaan.

Met vriendelijke groet,

drs. Anneke Westerlaken
voorzitter

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

NEDERLANDSE FEDERATIE VAN
UNIVERSITAIR MEDISCHE CENTRA

Nederlandse
Vereniging van
Ziekenhuizen

